

Comisia de soluționare a contestațiilor la evaluare pentru Secția I CIVILĂ.....

**RAPORT DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIEI LA EVALUARE FORMULATĂ DE
CANDIDATUL CU NUMĂR DE COD 1027**

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 20 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcția de judecător la ÎCCJ, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 960/2021, privind punctajul stabilit prin raportul de evaluare a hotărârilor judecătorești ori, după caz, a celorlalte acte întocmite de:

CANDIDAT: COD 1027

Contestația formulată de candidatul cu număr de cod 1027 urmează a fi respinsă pentru următoarele considerente:

Candidatul cu numărul de cod 1027 a formulat contestație cu privire la trei din cele patru criterii de evaluare, respectiv cu privire la: a) capacitate de analiză și sinteză; b) coerență în exprimare; c) argumentație din punctul de vedere al clarității și logicii.

a) Capacitate de analiză și sinteză

Din perspectiva acestui criteriu de evaluare, candidatul a apreciat sub aspectul deficienței reprezentate de preluarea în întregime, nesintetizată, a considerentelor hotărârilor atacate și a motivelor de apel sau de recurs, că, deși constatarea este reală, totuși trebuia remarcat că nu lipsește analiza clară, specifică și explicită a instanței asupra acestora. Regretând greșelile de redactare evidențiate de pasajele ilustrate negativ de comisia de evaluare, candidatul a precizat că este preocupat de creșterea calității hotărârilor sale și că exemplele identificate de comisia de evaluare nu ar fi trebuit să aibă o pondere atât de mare în ansamblul analizei.

În privința secunde deficiențe constatate, candidatul a apreciat că, în majoritatea hotărârilor, a realizat echilibrul necesar între partea expozitivă și motivarea propriu – zisă a instanței și oricum, inclusiv în cadrul hotărârilor indicate negativ de comisia de evaluare, a răspuns totuși, clar, juridic și logic motivelor din calea de atac, expunerea raționamentului jurisdicțional reprezentând o problemă de calitate și nu de cantitate și conchizând că depunctarea sa este prea severă în raport de aspectele pozitive ale argumentației sale propriu – zise din hotărârile judecătorești.

Examinând aspectele punctual expuse în contestație și argumentele care au fundamentat concluzia din raport, în baza reevaluării atât a hotărârilor judecătorești indicate drept exemple negative, cât și a ansamblului lucrărilor din mapa candidatului, comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că punctajul acordat cu privire la acest criteriu se impune a fi menținut.

Astfel, comisia de soluționare a contestațiilor notează faptul că în cadrul analizei din perspectiva acestui criteriu, comisia de evaluare a avut în vedere și specificul redactării hotărârilor judecătorești pronunțate în căile de atac ordinare sau extraordinare, de reformare și de retractare, potrivit standardului din normele de procedură redat după caz, în cuprinsul art. 261 din vechiul Cod de procedură civilă sau în cel al art. 425 din noul Cod de procedură civilă corespondent criteriilor din cuprinsul art. 5 alin. (3) din Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1113/2021, reluat în cap. III pct.V din Anexa nr.1 - Ghid de evaluare a activității profesionale a judecătorilor.

Evaluarea capacității de analiză și sinteză vizează aptitudinea candidatului de a examina chestiunile esențiale ale cauzei și de a le reflecta în motivare, pentru a oferi claritate raționamentului juridic care

fundamentează soluția. Întrucât hotărârea judecătorească reprezintă un act jurisdicțional unic, evaluarea hotărârilor judecătorești în acest cadru se realizează prin raportare la întregul lor.

Or, modalitatea în care în cuprinsul actului jurisdicțional sunt expuse susținerile părților, considerentele hotărârilor pronunțate anterior în cauză, se răsfrânge asupra calității hotărârii în ansamblu, de vreme ce conținutul părții expositive a hotărârii ar putea depinde de capacitatea de sinteză a părților, ale căror susțineri sunt redată, fără aplicarea vreunui filtru, iar nu de cea a judecătorului redactor, ceea ce nu se poate admite.

Astfel, potrivit criticii candidatului, se observă că în raportul de evaluare s-a realizat o distincție necesară între capacitatea de sinteză pe care candidatul trebuie să o manifeste în redarea împrejurărilor de fapt și de drept relevante pentru speță și capacitatea de analiză a judecătorului redactor, evidențiată în special în considerentele care conțin raționamentul logico-juridic, abilități care trebuie însă utilizate simultan în redactarea unei hotărâri judecătorești.

Alegerea unui magistrat judecător de a nu sintetiza întotdeauna în privința hotărârilor judecătorești pronunțate în căile de atac, considerentele expuse în hotărârile emise anterior în cauză sau motivele de apel sau de recurs sau apărările opuse acestora, reprezintă o opțiune neconformă standardului normativ de evaluare indicat, în contextul în care sistematizarea considerentelor hotărârilor pronunțate anterior și a susținerilor părților inclusiv din cadrul motivelor de apel sau de recurs sau din întâmpinările formulate în căile procesuale de atac nu reprezintă nicidecum o alterare, o denaturare sau o fragmentare a lor.

Pe cale de consecință, depunctarea în raport de o astfel de opțiune realizată nu reflectă ignorarea de către comisia de evaluare a specificului litigiilor sau a standardului de analiză completă, riguroasă a hotărârii judecătorești, invocat de candidat, ci dimpotrivă, evidențiază o analiză calitativă a actelor jurisdicționale ale candidatului.

În egală măsură, comisia de soluționare a contestațiilor constată că expunerea integrală a considerentelor (vizată ca element negativ și de Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor) nu poate fi disociată de aspectul negativ (indicat expres în regulament) al lipsei sintetizării. Ca atare, constatarea acestei lipse sau – echivalent - a unei sinteze deficitare (constatare regăsită în cadrul raportului de evaluare și confirmată de comisia de soluționare a contestațiilor, în urma propriei sale evaluări) este de natură să determine rezultatul negativ al unei motivări necorespunzătoare a unei hotărâri judecătorești.

Se observă că în cadrul motivelor contestației sale privitoare la acest criteriu de analiză, candidatul nu contestă aprecierile negative ale comisiei de evaluare în privința sintezei deficitare a prezentării hotărârilor atacate și a motivelor de apel sau de recurs sau a apărărilor opuse lor, pe care chiar și le însușește și le regretă, ci își dezvoltă argumentația pe considerentul analizării riguroase, corespunzătoare a motivelor formulate în căile de atac și pe elementul preocupării sale constante pentru creșterea calității hotărârilor.

Or, astfel cum s-a expus anterior, capacitatea de analiză a judecătorului redactor reprezintă doar unul dintre cele două elemente obligatorii ale criteriului în discuție, el neputând așadar, echivala deficiențele constatate în privința celui alt element distinct, capacitatea de sinteză.

În egală măsură, comisia de soluționare a contestațiilor notează că preocuparea constantă a magistratului pentru creșterea calității hotărârilor sale a fost avută în vedere de comisia de evaluare, analiza acesteia privitoare la acest criteriu debutând chiar cu constatarea efortului candidatului depus în această direcție. În egală măsură, se constată că acest efort se reflectă în punctajul acordat de comisia de evaluare, punctaj orientat către maximul posibil, inclusiv ca urmare a raportării la capacitatea de analiză a candidatului, nefiind așadar, fondată critica privind depunctarea excesivă a candidatului.

Referitor la dezechilibrul constat în partea expozitivă și cea cuprinzând raționamentul jurisdicțional al instanței, comisia de soluționare a contestațiilor constată că prezentul candidat, fără a nega existența exemplelor negative identificate de comisia de evaluare, apreciază că majoritatea hotărârilor sale realizează totuși o astfel de balanță necesară.

Or, convergent constatărilor comisiei de evaluare, comisia de soluționare a contestațiilor identifică în baza propriei sale verificări a hotărârilor din mapa candidatului, și multe alte exemple în care acest echilibru nu este păstrat: hotărârea nr. 22 selectată de comisie cuprinde 6 pagini, din care prezentarea raționamentului jurisdicțional se regăsește doar pe o treime, respectiv pe 2 pagini sau hotărârea nr. 26 selectată de comisie în care raționamentul jurisdicțional ocupă 1 pagină din totalul de 9 pagini; hotărârea nr. 30 selectată de comisie: o

pagină și jumătate din cele 11 pagini; hotărârea nr. 9 selectată de comisie: 2,5 pagini din totalul de 22 pagini sau hotărârea nr. 28 selectată de comisie: o pagină și jumătate din totalul de 16 pagini.

Constatând că raționamentul jurisdicțional al instanței reprezintă în primul rând, o problemă de conținut, astfel cum a invocat candidatul, comisia de soluționare a contestațiilor notează însă în același timp, caracterul necesar al realizării unui echilibru al părții din hotărâre afectate acestuia cu partea expozitivă. Candidatul însuși recunoaște în cadrul contestației formulate, caracterul necesar al acestei echilibrări, astfel încât, față de acest aspect punctual, nu se mai impune dezvoltarea sa.

Și în privința acestei secunde deficiențe, candidatul pune din nou, accentul pe capacitatea sa de analiză pe care o consideră riguroasă, făcând însă abstracție de faptul că această carență evidențiată este arondată capacității de sinteză, element distinct al primului criteriu de evaluare față de cel al capacității de analiză.

Raportat la toate aceste argumente, comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că punctajul acordat pentru primul criteriu de evaluare este corect și nu subevaluat, fiind avute în vedere de către comisia de evaluare, ambele elemente componente ale criteriului în discuție, astfel încât se impune menținerea punctajului.

b) Coerență în exprimare

Referitor la acest criteriu, candidatul cu număr de cod 1027 a contestat punctajul acordat de comisia de evaluare, arătând în esență, că depunctarea sa este disproporționată raportat la identificarea de deficiențe de acest gen doar în unele situații în raport de ansamblul hotărârilor sale judecătorești, arătând că paragraful indicat cu titlu negativ de către comisia de evaluare este comprehensibil, iar stilul propriu de motivare, analizat în ansamblul său, nu alterează coerența și accesibilitatea mesajului frazelor, nu denaturează conținutul ideii juridice și nici nu împiedică înțelegerea raționamentului juridic într-o asemenea măsură cât să justifice punctajul acordat de comisia de evaluare.

Examinând aspectele punctual expuse în contestație și argumentele care au fundamentat concluzia din raportul de evaluare, în baza reevaluării ansamblului lucrărilor din mapa candidatului, comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că nu se impune a fi majorat punctajul acordat de către comisia de evaluare nici cu privire la acest criteriu.

Este de necontestat interdependența dintre criteriul de evaluare în discuție și cel examinat în precedent, întrucât modul în care se realizează analiza și sinteza elementelor relevante ale procesului, în toate părțile componente ale motivării hotărârii, influențează coerența în exprimare impusă de standardul de calitate inerent actului jurisdicțional. Rămâne valabil, așadar, considerentul de principiu expus în cadrul analizei criteriului anterior, potrivit cu care hotărârea judecătorească se evaluează în ansamblu, astfel încât, indiferent de modalitatea în care judecătorul redactor a ales să se refere la etapele procesuale anterioare și la cererile/apărările părților, mai sintetic ori prin preluare necritică, partea expozitivă a hotărârii se integrează în hotărârea pronunțată.

Astfel, comisia prezintă acceptă că fiecare judecător își formează propriul „stil redacțional”, însă acesta nu se poate îndepărta de la rigorile pe care prevederile normative le impun stilului judiciar.

Perspectiva de analiză a comisiei de soluționare a contestațiilor, ca de altfel și a celei de evaluare, în cadrul acestui criteriu, a fost aceea de a identifica nivelul argumentației din punct de vedere al coerenței, al legăturii strânse și armonioase între elementele considerentelor hotărârilor judecătorești, realizându-se astfel, o analiză globală, de conținut a actelor jurisdicționale supuse evaluării.

Din această perspectivă de analiză, se observă că tocmai ponderea hotărârilor judecătorești ale candidatului în cadrul cărora nu au fost identificate carențe din perspectiva criteriului coerenței în exprimare a determinat acordarea unui punctaj orientat către maximumul posibil (12 puncte din maximumul de 15), astfel încât nu se poate invoca în mod fondat ignorarea de către comisia de evaluare a acestui element.

De asemenea, contrar criticii candidatului, pasajul ilustrat de comisia de evaluare cu titlu negativ din cadrul hotărârii nr. 23 selectate de comisie prezintă într-adevăr deficiențe din perspectiva criteriului în discuție, atât timp cât în nici unul dintre alineatele afectate dezbaterii motivului de recurs reglementat de art. 488 pct. 8 Cod Procedură Civilă, magistratul redactor nu ilustrează măcar sintetic, care sunt susținerile concrete din cererea de recurs care vizează temeinicia hotărârii atacate și nu legalitatea acesteia. Această indicare determinată ar fi permis cititorului mediu să înțeleagă înrăurirea argumentelor raționamentului jurisdicțional al instanței și să îi justifice soluția adoptată.

Din perspectiva aceluiași criteriu de analiză, comisia de soluționare a contestațiilor notează că în baza propriei sale verificări, a identificat și alte situații în care coerența în exprimare din cuprinsul hotărârilor judecătorești din portofoliul candidatului lasă de dorit.

Astfel, în cadrul hotărârii nr. 8 propuse de candidat, se observă la paginile 10 – 11, că după terminarea părții expositive, magistratul reia în cadrul prezentării propriului raționament juridicțional, motivele de apel (deja expuse) într-o formă sintetizată, afectând astfel legătura armonioasă și încheată care trebuie să existe între considerentele hotărârii judecătorești. Același procedeu negativ îl reîntâlnim și în cadrul hotărârii nr. 5 propuse de candidat, în care la paginile 9 ultimul alineat – 10 primele două alineate, judecătorul redactor debutează în partea afectată raționamentului juridicțional, cu reluarea istoricului cauzei și cu sintetizarea motivelor de apel, încărcând astfel inutil expunerea raționamentului propriu și drept urmare afectând coerența hotărârii judecătorești.

În egală măsură, în hotărârea nr. 7 propusă de candidat se observă la paginile 11-12, expunerea pe o întreagă pagină a conținuturilor concrete ale mai multor norme juridice, procedeu negativ de natură a afecta legătura armonioasă dintre elementele hotărârii - astfel cum se prevede și la punctul V, subpunctul 16 din Ghidul de Evaluare Profesională a Judecătorilor – și care putea fi în mod facil evitat prin sintetizarea, măcar parțială, a respectivelor conținuturi.

Așadar, raportat la aceste elemente care fac parte de asemenea, din stilul redacțional al candidatului, comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că depunctarea candidatului în privința acestui criteriu de evaluare, nu a fost disproporționată.

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

La acest indicator, candidatul a contestat aprecierile inserate în raportul de evaluare, arătând că în privința deficienței reprezentate de expunerea detaliată a unor elemente ale motivării, exemplele reținute în raport nu justifică o depunctare atât de consistentă, atât timp cât stilul propriu de redactare nu alterează claritatea și accesibilitatea mesajului, detalierea unor aspecte în motivare trebuind a fi analizată în contextul ansamblului hotărârii, uneori fiind necesară, precum s-a întâmplat în cadrul exemplului indicat de comisia de evaluare.

Sub aspectul prezentării schematice a argumentelor din considerente, candidatul, pornind de la aspectul că limbajul specific hotărârii judecătorești trebuie să fie raportat la justițiabilul cu nivel mediu de cultură și educație, a precizat că nu i s-a reproșat de comisia de evaluare caracterul inadecvat sau insuficient al argumentației, ignorarea probatoriului ori a unor cereri sau apărări ale părților, prezentarea schematică neechivalând cu o analiză insuficientă. A arătat că hotărârile evaluate tratează o problemă variată și cu grade diferite de complexitate a dreptului, ele ilustrând cel mai adesea, că raționamentul juridic este caracterizat de rigoare și capacitatea magistratului redactor de a fraza cu ușurință.

Comisia de soluționare a contestațiilor observă că în privința acestui al treilea criteriu de evaluare, candidatul nu contestă în principiu, exemplele negative identificate de comisia de evaluare, ci apreciază asupra unei depunctări exagerate în raport de ele.

Or, plecând tocmai de la premisa învederată de candidat, că detalierea unor aspecte în motivare trebuie analizată în contextul întregii hotărâri judecătorești, comisia de soluționare a contestațiilor observă corectitudinea aprecierii comisiei de evaluare relative unei expuneri detaliate în cadrul paragrafului citat din hotărârea nr. 1 propusă de candidat. Astfel, se observă că în cadrul motivării respective, identificarea documentului de stabilire a creanței fusese deja menționat în mod repetat anterior, astfel cum și însuși judecătorul redactor a precizat în cadrul alineatului 2 citat, astfel încât precizarea din nou a acestuia, a întregii sale titulaturi constituie într-adevăr o detaliere inutilă a acestui element al analizei judiciare.

Comisia de soluționare a contestațiilor a identificat și alte asemenea exemple, respectiv cele indicate la litera b) din prezentul raport, vizând reluarea în partea afectată raționamentului juridicțional, în mod inutil, a prezentării istoricului cauzei și a sintezei motivelor de apel sau recurs deja expuse în cauză (hotărârea nr. 8 propusă de candidat, paginile 10 – 11; hotărârea nr. 5 propusă de candidat, paginile 9 – 10).

Contrar aserțiunii candidatului, comisia de soluționare a contestațiilor constată că inclusiv prezentarea schematică a argumentelor din considerente a fost de natură să afecteze claritatea motivării, îngreunând astfel,

înțelegerea sa în situațiile identificate, aspect negativ incompatibil cu o argumentație adecvată, riguroasă a unei hotărâri judecătorești.

Astfel, din acest punct de vedere se observă de exemplu, în cadrul hotărârii nr. 28 selectate de comisie, pagina 15, că magistratul redactor nu ilustrează deloc care ar fi acele greșeli de judecată concrete invocate de partea procesuală drept erori materiale, lacună de natură a afecta înțelegerea facilă și puterea de convingere a raționamentului juridic expus de instanța de judecată. Aceeași situație se regăsește și în privința hotărârii nr. 23 selectate de comisie, în cadrul căreia la pagina 9, alineat 11, judecătorul redactor realizează doar o afirmație cu caracter general din perspectiva motivului de recurs prevăzut de art. 488 pct. 6 Cod Procedură Civilă, fără a arăta elementele concrete, determinate, aplicate la speță, care i-au fundamentat convingerea expusă, mărginindu-se la o frază cu caracter general: „hotărârea judecătorească recurată este motivată corespunzător cuprinzând aprecieri ale judecătorilor din apel, în raport de motivele de apel și de soluția pronunțată de aceștia, cu privire la obiectul dedus judecății, la apărările părților și la mijloacele de probă invocate de acestea”. Același stil redacțional îl regăsim și în cadrul hotărârii nr. 20 selectate de comisie.

Comisia de contestații a identificat de asemenea, în cadrul hotărârilor din portofoliul candidatului și existența unor multiple greșeli gramaticale (de exemplu, dezacorduri gramaticale: în hotărârea nr. 16 selectată de comisie, la pag. 20 al. 11: „situației de fapt reținută”, în loc de „situației de fapt reținute” cum ar fi fost corect; în hotărârea nr. 17 selectată de comisie, la pag. 4 al. 1: „însăși expertul”, în loc de „însuși expertul” cum ar fi fost corect sau în hotărârea nr. 9 propusă de candidat, pag. 16 al. 9, „soluției dată”, în loc de „soluției date” cum ar fi fost corect; pleonasme: în hotărârea nr. 16, pagina 21, al. 8: „raportat cu privire la”), aspect de natură a afecta același atribut de claritate și suplețe.

Comisia prezintă observă tot din punct de vedere al clarității în exprimare, că în cadrul hotărârilor redactate, se regăsesc și exemple ale folosirii unui limbaj inaccesibil unui justițiabil mediu, precum ar fi utilizarea în cadrul paginii 10, al. 10, al paginii 11, al. 3 ale hotărârii nr. 30 selectate de comisie sau în cadrul paginii 16, al. 3 a hotărârii nr. 28 selectate de comisie, a unor expresii în limba latină neînsoțite însă, de traducerea lor în limba română, procedeu negativ potrivit punctului V, subpunctul 20 din Ghidul de Evaluare Profesională a Judecătorilor.

Așadar, pentru ansamblul acestor considerente, și punctajul acordat de comisia de evaluare în privința acestui criteriu va fi menținut.

Pentru aceste considerente, comisia de soluționare a contestațiilor va respinge contestația formulată de candidatul cu număr de cod 1027.

Data: 14.03.2023

Comisia de soluționare a contestațiilor la evaluare pentru Secția I CIVILĂ

Președinte comisie

...

Membru comisie

.....

Membru comisie

.....